

DERTLİ OLMAK

"Yalnızca tutkular, büyük tutkular, ruhu büyük şeylere terfi ettirebilir."

Denis Diderot

İnsan düşünen bir hayvandır diyor Aristo. Ancak düşünce sadece dertli olma haliyle ortaya çıkıyor. Çünkü insan daha çok dertli olduğunda düşünüyor. Ve bana kalırsa dertli olmak da düşünmek de tek bir kelime ile başlıyor. "Neden?" Çoğu zaman derslerimde karşılaştığım bir sorudur, öyle sanıyorum ki birçok matematik öğretmeni de bu soru ile karşılaşmıştır: "Öğretmenim bu konular gerçek hayatta hangi işimize yarayacak?" Yani bu konuları neden öğreniyoruz? Başka bir ifade ile neden öğrenmeliyiz, neden dert edinmeliyiz? Mesela başka bir kişi soruyor "Neden eskisi kadar kar yağmıyor?" Başka bir kişi soruyor "Neden bu günlerde dolar çok yükseliyor?" Ya da tüm bunlardan önce daha derine inip şunu da siz sorabilirsiniz: "Neden yaşıyoruz?" Bunların hepsi çeşitli konularda dertli olmak halinden ortaya çıkıyor.

Ben de bazen neden diye başlıyorum söze. Örneğin neden yıllarca okullarda eğitim görüyoruz? Neden çalışıyoruz? Neden başarılı olmalıyız? Neden başarısız oluruz? Başarılı olanın ödülü nedir? Başarısız olmanın bedeli nedir? Birçok yönden cevaplar aynı kapıya çıkıyor. Çalışmalıyız çünkü para kazanmalıyız. Okumalıyız çünkü istediğimiz işi yapmalıyız ve para kazanmalıyız. İsteddiğimiz iş mutlaka bize para kazandıracak bir iş olmalı. Başarılı olmalıyız yoksa hem rahat bir yaşamı hem de para kazanabilmeyi kaybederiz. Oysa sırf para kazandıracığına inandığımız bir işi yapıyor olmak gerçekten bize mutlu ve istediğimiz bir hayatı sunabilir mi?

Hep yanlış yerden başladığımız soruları yanlış cevaplarla cevaplıyor sonra da yanlış yollarda buluyoruz kendimizi. Paramparça ve çaresiz. Doğduğumuz günden beri sormamız gereken ilk soru aslında ben kimim ve ben ne istiyorum olmalı. Evet örneğin doktor olmak bana çok para kazandırabilir ama ben kimim ve doktor olmak istiyor muyum? Örneğin üniversite sınavında yüksek bir başarı elde edemedim hiç yoktan iki yıllık bir bölüm okuyayım deriz ama bu bölüm acaba bize uygun mu? Peki tiyatral yeteneği yüksek bir öğrenci kendini fizik, kimya ve biyolojinin metalik, sert dişlileri arasına bırakırsa sonuçta nasıl bir ürün çıkar ki ortaya? Tabii ki başarısız olduğuna inanan ve hayatta artık başarılı olmasının çok zor olduğunu sanan bir çöp. Üstelik başaramayacağına olan inancı muhtemelen kişiyi yasadışı yollara bile çıkarabilir.

TED gibi konuş adlı kitabın Yazarı Carmine Gallo danışmanlık yaptığı bir çoğu dünyaca ünlü şirketlerin CEO'larına üç tane soru sorduğunu söylüyor. Bu sorular sırası ile: Ne iş yapıyorsunuz? Ne konuda tutkulusunuz? Ve bu endüstri de içinizi şenlendiren nedir? Aslında yapmaya çalıştığı şey insanın kendi arzuları ile yaptığı işi arasında kuvvetli bir bağı görünür kılmak. Çünkü yazar da inanıyor ki ancak tutkulu olduğumuz ve bizi mutlu eden işleri yaparsak başarılı olabiliriz. Bunu başarmanın ilk adımı insanın kendisini tanımasıdır. İlk-orta ve lise eğitiminin amacı da esasında öğrenciye bu fırsatı vermektir. Öğrenci hangi alanlarda başarılı hangilerinde başarısız bunu fark etsin diye fen bilimlerinden sosyal bilimlere, edebiyattan resim gibi sanat dallarına kadar çeşitli derslerle öğrenci sınanır. Fakat geleneksel aile yapımız bu derslerin hepsinden başarılı bir şekilde ayrılmamız gerektiğine inanır. Örneğin matematik ve fen alanında başarısızsak kötü bir öğrenciyizdir. Bu bizim o alanlardaki yeteneksizliğimizden değil de derslere çalışmıyor olmamızdan ortaya çıkmış bir olumsuzluk diye düşünürler. Beden eğitimi ve resim gibi alanlarda ise asla düşük bir not alma hakkımız olmaz. Ülke olarak bu alanlarda çok yetenekli olmak zorundayız. Bizim için bir çok ders gibi bu dersler de daha iyi bir okula gidebilmek için sadece puandan ibarettirler. İçimizdeki iyi ressamları veya iyi sporcuları böylece öldürdüğümüzü hiç düşündünüz mü?

Arkadaşlarına oranla matematikte yüksek not alan bir öğrenci bu alandaki yeteneğinden ötürü kendini başarılı görürken aynı fırsatı arkadaşlarına oranla çok iyi resim yapan ya da çok iyi spor yapan bir öğrenciye vermeyiz. Çok üstün yeteneği olmayan öğrenci de, olan öğrencide yüksek not almalı diye düşünürüz. Örneğin akademik başarısı yüksek bir öğrencinin velisi teknoloji ve tasarım dersindeki başarısızlığını kabul etmeyip sizin yüzünüzden öğrenci kötü bir okula gidecek demeyi kendine hak bulabilir. Öğrencinin yeteneğinin burada bir önemi yoktur. Diğer öğrencilerden çok daha kötü bir ürün ortaya çıkarsa bile o matematikte, fende vs çok başarılıdır ve teknoloji tasarım dersinde tam puan alan 100 den başka not kabul edilebilir değildir...

Hayatınızın hangi evresinde olduğunuzun ya da kaç yaşında olduğunuzun bir önemi yok. Sizi heyecanlandıran ve mutlu eden yönlerinizi keşfetmekten asla vazgeçmeyin. Dertli olup kendinize "Neden" diye sormaktan yorulmayın. Tutkularınızın ayak izlerini takip ettiğiniz de kendinizi keşfetmiş ve başarılı olmuş olacaksınız.